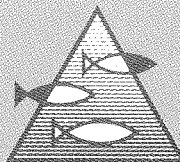

A4

Ms. 2

Fiskenes
bibliotekHAVFORSKNINGS
nytt

Nr. 1-1991

Havbruk
Laks**RØMT OPPDRETTLAKS**

Store mengder laks rømmer fra oppdrettsanleggene langs norskekysten. «Rømmingssikringsutvalget» har anslått at ca. 2 millioner laks rømte i 1989.

Flere tilfeller av masserømming har vist at det er vanskelig å fange inn igjen den rømte laksen. Laksens vandringsatferd etter rømming er lite kjent, og det finnes derfor ikke grunnlag for å velge riktig fangststrategi. Gjennom prosjektet «Rømt oppdrettslaks» har Havforskningsinstituttet søkt å kartlegge laksens vandring og utbredelse etter rømming, og på dette grunnlaget foreslå gjenfangstmetoder. Prosjektet har vært støttet av Norges Fiskeriforskningsråd (NFFR).

Negative effekter av rømming

Laks «på rømmen» representerer i første rekke et økonomisk tap for oppdretter og forsikringsselskap. I tillegg til det direkte økonomiske tap betyr rømt laks risiko for sykdomsspredning til annen oppdrettslaks og til villaks. Dernest kan der være en potensiell risiko for genetisk påvirkning av ville laksestammer.

Rømt laks med sonar på ryggen

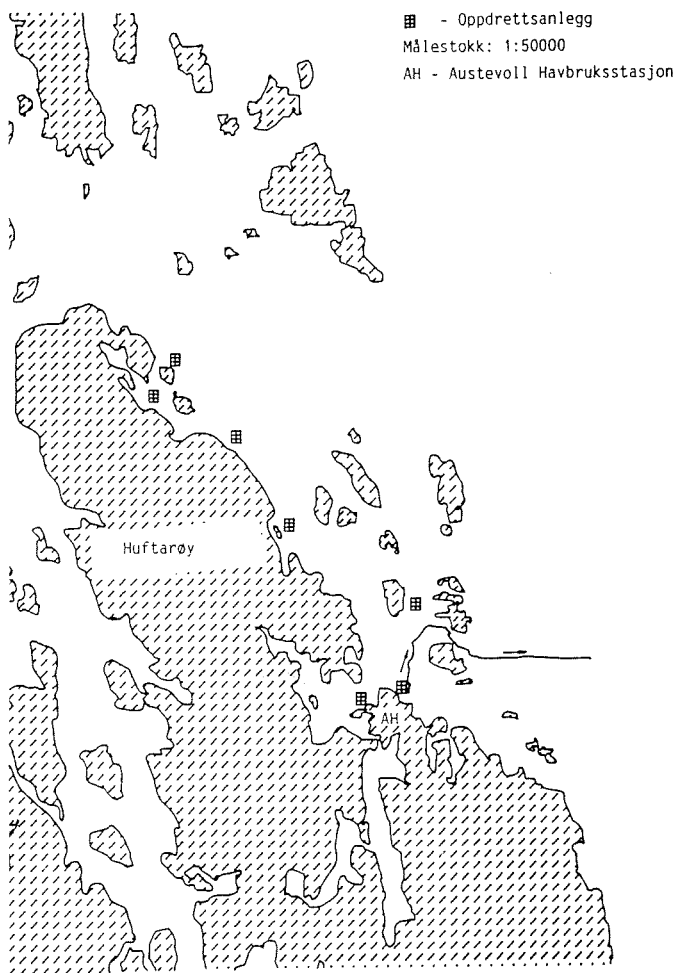
Laksens bevegelsesmønster er kartlagt ved å feste akustiske merker på fisken, slippe den fri, og så peile fiskens posisjon ved hjelp av en hydrofon. 20 laks er fulgt på denne måten, til ulike tider på året, for å undersøke sesongvariasjoner i vandring.

Langtidsutbredelse og gjenfangstrate ble dessuten undersøkt ved å slippe ut puljer av fisk merket med vanlige fiskemerker.

Vandringsmønster

Fisk med akustiske sendere ble fulgt fra noen timer til 5 dager. Resultatene kan oppsummeres som følger:

– Om høsten og vinteren svømte fisken mye langs land og ikke så langt vekk fra anlegget. Om våren hadde

Typisk eksempel på vandringsatferd for rømt laks sent på våren (mai). Fisken ble sloppet fri ved Austevoll Havbruksstasjon 3.5.90 kl. 23.00, og fulgt i en time.

fisken en mer utadrettet bevegelse, svømte i perioder i større avstander fra land, og kunne raskt gå ut i åpne fjordsystemer.

– Om vinteren og tidlig på våren svømte laksen dypere i sjøen enn ellers.

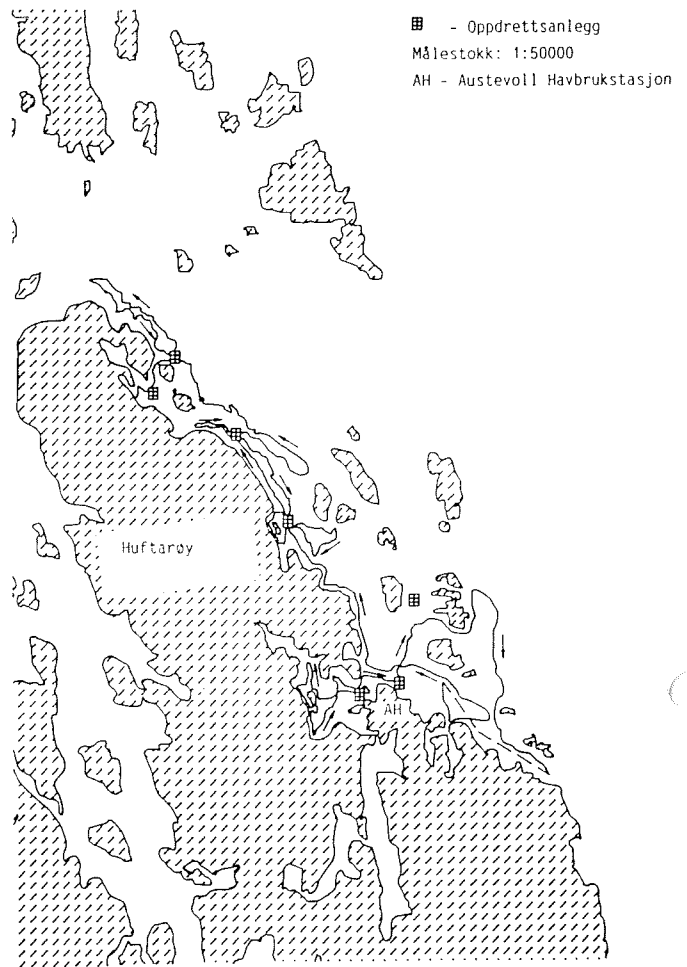
- Svømmehastigheten varierte og var høyest sent på våren og sommeren. Om natten hadde laksen lavere aktivitet enn om dagen og kunne gjerne stå i ro i flere timer.
- Oppholdstiden ved utslippsstedet varierte fra umiddelbar vandring til ca. 6 timer. Rask utvandring var mest utpreget om våren og ofte i forbindelse med gruppeslipp.
- De fleste laksene søkte til ett eller flere andre anlegg i nærheten hvor de kunne oppholde seg en periode. Ingen vendte tilbake til sitt opprinnelige anlegg.

Konklusjon

Vandringsatferd etter «rømming» er kartlagt til ulike årstider for fisk sluppet fri ved Austevoll Havbruksstasjon. Kunnskap om laksens vandringsmønster er en forutsetning for effektiv gjenfangst. Det vil være nødvendig å kartlegge vandringsatferd fra ulike typer lokaliteter (fjord/kyst, skjernet/eksponert).

Summary

Each year a substantial number of farmreared salmon is reported to escape from Norwegian salt-water farms. Evidently the escapes represent a huge financial loss for the farming industry. In addition negative impacts on wild fish stocks and the natural environment are debated. In order to distinguish the migratory behaviour, simulated escapes from netpens are done by combining acoustic- and standard tagging release methodology.

Typisk eksempel på vandringsatferd for rømt laks om høsten. Fisken ble sluppet ved Austevoll Havbruksstasjon (AH) 30.10.89 kl.11.00, og fulgt i 90 timer.

Kontaktpersoner: Åsmund Bjordal og Dag M. Furevik, Havforskningsinstituttet, Fangstseksjonen, tlf 05-90 21 00.
Finansiering: NFFR-prosjekt «Rømt oppdrettslaks».

Abonner på Fiskets Gang

